



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL – 4101-12-07/2013

P/13/163

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

ul. Artyleryjska 3e, 10-165 Olsztyn

T +48 89 678 82 00, F +48 89 678 82 30

lol@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-69, 10-950 Olsztyn

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/163 – Gospodarka rybacka na jeziorach Skarbu Państwa w województwie warmińsko-mazurskim
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontroler	Jerzy Gomoła, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86433 z dnia 20.09.2013 r. (Dowód: akta kontroli str. 1 - 2)
Jednostka kontrolowana	Gospodarstwo Rybackie Śniardwy Sp. z o.o., Okartowo 7A, 12-250 Orzysz, zwane w dalszej treści „Gospodarstwem”
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marek Kragiel – dyrektor Gospodarstwa od 01.08.1994 r.

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Podstawą pozytywnej oceny było prawidłowe prowadzenie gospodarki rybackiej, w tym zwłaszcza nie przekraczanie obowiązujących limitów połowów, dokonywanie zarybień zgodnie z wymogami operatu rybackiego i ponoszenie nakładów finansowych na ten cel w wymaganej wysokości, a także prawidłowe wydawanie zezwoleń na amatorski połów ryb.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły natomiast przypadków prowadzenia dokumentacji gospodarki rybackiej niezgodnie z obowiązującymi przepisami, a także niewywiązania się z obowiązku oznakowania łodzi wykorzystywanych do połowu ryb.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Prowadzenie połowów ryb i uzyskiwanie z tego tytułu przychodów

Opis stanu faktycznego

1.1. Gospodarstwo prowadziło gospodarkę rybacką w jednym obwodzie rybackim – jeziora Śniardwy w zlewni rzeki Pisy nr 50, na podstawie umowy dzierżawy AWR-SGZ-4243-1254/94 z dnia 01.08.1994 r., zawartej z Agencją Nieruchomości Rolnych Oddziałem Terenowym w Olsztynie Filią w Suwałkach. Według tej umowy powierzchnia ww. obwodu wynosiła 12.384,7584 ha. Z dniem 1 stycznia 2006 r., na podstawie art. 217 ust. 6 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne², w umowę tę wstąpił z mocy prawa dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie („RZGW”). W aneksie nr 10/2009 z dnia 30.01.2009 r., zawartym

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz. U. z 2012 r., poz. 145 ze zm.

przez Gospodarstwo z RZGW ustalono, że łączna powierzchnia dzierzawionych wód wynosi 12.472,29 ha, z tego 12.384,76 ha stanowiły wody obwodu zasadniczego i 87,53 ha – obwodu uzupełniającego. Gospodarstwo posiadało aktualny operat rybacki dla dzierzawionego obwodu, pozytywnie zaopiniowany przez uprawniony podmiot, tj. Instytut Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza w Olsztynie („IRS”).

(Dowód: akta kontroli str. 3 - 32)

1.2. W okresie 2010 – 2013 (I półrocze) Gospodarstwo władało całym obwodem rybackim, tj. częścią zasadniczą i uzupełniającą, w skład którego wchodziły następujące wody:

- jezior: Śniardwy, Wejsunek, Warnoły, Tuchlin, Tyrkło, Seksty, Kaczerajno – stanowiące część zasadniczą obwodu rybackiego,
- rzek i kanałów: Wężówka, Orzysz (na odcinku od osi podłużnej mostu drogowego w miejscowości Grzegorz do jeziora Tyrkło), Wilkas (na odcinku od osi podłużnej mostu Zdory – Kwik), Struga i Czarna Struga (na całej ich długości) oraz Kanału Jeglińskiego (na odcinku od osi podłużnej mostu drogowego Szczechy Wielkie – Jeglina).

(Dowód: akta kontroli str. 31 i 147 - 148)

1.3. Gospodarstwo w badanym okresie dokonało łącznie połowów 374.799,50 kg ryb i z tego tytułu osiągnęło przychody w wysokości 4.998.629,31 zł (wg wartości sprzedaży). W 2010 r. odłowiono 108.997 kg i uzyskano przychody ze sprzedaży w kwocie 1.258.998 zł, w 2011 r. wielkości te wyniosły odpowiednio 118.793 kg i 1.574.160 zł, w 2012 r. – 104.581 kg i 1.677.646 zł, a w I półroczu 2013 r. – 42.428,50 kg i 487.825,31 zł.

(Dowód: akta kontroli str. 33)

1.4. Według ewidencji połowów, w latach 1995 - 2009 odłowiono łącznie 2.272.813 kg ryb, tj. 151.520,90 kg średnio rocznie. Według umowy dzierżawy roczna wielkość połowów ryb ustalona została, jako „120% średniej wieloletniej dotychczasowych połowów”, a zatem limit połowów w latach 2010 – 2012 wynosił 181.825,04 kg ryb. W badanym okresie wielkość połowów w stosunku do ww. limitu stanowiła: 60,0% w 2010 r., 65,3% w 2011 r. i 57,5% w 2012 r.

(Dowód: akta kontroli str. 34 - 35)

1.5. Zgodnie z § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 listopada 2001 r. w sprawie połowu ryb oraz warunków chowu, hodowli i połowu innych organizmów żyjących w wodzie³ (dalej: „rozporządzenie w sprawie połowu ryb”), z odławianych przez Gospodarstwo ryb okresami ochronnymi objęte były:

- sieja i sielawa – od 15 października do 31 grudnia,
- sandacz – od 1 marca do 31 maja,
- szczupak – od 1 marca do 30 kwietnia,
- węgorz – od 15 czerwca do 15 lipca.

Połowy w okresach ochronnych prowadzone były przez Gospodarstwo na podstawie 4 zezwoleń, wydanych przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego, na odstępstwa od zakazów określonych w ustawie o rybactwie śródlądowym. W każdym przypadku zezwolenia te dotyczyły połowów tarlaków szczupaka w celach zarybieniowych. Określone w ww. zezwoleniach i odłowione ilości ryb były następujące:

- 2010 r. – uzyskano zgodę na odłów 4.900 kg, a odłowiono 4.776 kg (97,47%),

³ Dz. U. Nr 138, poz. 1559 ze zm.)

- 2011 r. odpowiednio – 4.900 kg i 4.652 kg (94,94%),
- 2012 r. – 4.900 kg i 4.800 kg (97,96%),
- I półrocze 2013 r. – 5.500 kg i 2.637 kg (47,95%).

(Dowód: akta kontroli str. 36 - 38 i 145 - 146)

1.6. Przeprowadzone w trakcie kontroli oględziny czynności połowu na jeziorze Śniardwy i rybackich narzędzi połowowych wykorzystywanych w trakcie tego połowu, a także oględziny sieci rybackich w magazynie w Okartowie i łodzi połowowych na przystani w Głodowie wykazały m.in., że:

- dwa zespoły rybackie z brygady w Okartowie dokonywały połowu wontonami, które w § 9 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia w sprawie połowu ryb wymienione są jako rybackie narzędzia połowowe,
- złowione ryby, których długość mierzona od początku głowy do najdalszego krańca płetwy albo tarczy ogonowej nie przekraczała wymiaru ochronnego były wypuszczane z powrotem do wody,
- postawione sieci były oznakowane – w przypadku żaków na skrajnych tyczkach zamocowane były białoczerwone znaki żeglugowe, a wontonów - na końcach sieci znajdowały się pływaki z chorągiewkami,
- sieci przechowywane w magazynie w Okartowie oznakowane były w wymagany sposób.

(Dowód: akta kontroli str. 39 - 45)

Ustalone
nieprawidłowości

Spośród 10 łodzi wykorzystywanych do połowów (ośmiu zacumowanych na przystani w Głodowie i dwóch zacumowanych na redzie), które poddane zostały oględzinom w toku niniejszej kontroli, siedem nie było oznakowanych. Było to niezgodnie z § 17 ust. 1 rozporządzenia w sprawie połowu ryb, stanowiącym, że sprzęt pływający służący do połowu ryb znakuje się w sposób trwały i widoczny, numerami rejestracyjnymi umieszczonymi na zewnętrznych płaszczyznach obu burt, zaś litery i cyfry numeru rejestracyjnego powinny mieć nie mniej niż 10 cm wysokości i 1 cm grubości.

W sprawie tej Dyrektor wyjaśnił, że corocznie na łodziach wykorzystywanych do połowu ryb malowane były numery rejestracyjne, jeśli taka konieczność wynikała z wiosennych przeglądów sprzętu, przeprowadzanych przed jego zwodowaniem. Po kilku miesiącach pływania napisy na burtach łodzi mogły się częściowo lub całkowicie zetrzeć, co nie tłumaczy zaniedbania ze strony pracowników Gospodarstwa, którzy oznakowanie powinni odnowić.

Według stanu na 10.10.2013 r. brakujące oznaczenia łodzi używanych przez brygadę w Głodowie zostały uzupełnione.

(Dowód: akta kontroli str. 42)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzenia ww. nieprawidłowości, działalność Gospodarstwa w zbadanym obszarze.

2. Wywiązywanie się z obowiązku zarybiania wód i ponoszone na ten cel nakłady

Opis stanu
faktycznego

2.1. Zalecenia dotyczące gospodarki zarybieniowej Gospodarstwa określone zostały w załączniku nr 13 do operatu rybackiego, w którym wskazano m.in.:

- gatunek i formę rozwojową materiału zarybieniowego, tj. wylęg szczupaka, narybek jesienny szczupaka, węgorz podchowany oraz węgorz montee, lin kroczek, narybek letni sandacza, wylęg siei, karp kroczek oraz tołpyga kroczek,

- średnią roczną (w okresie 10-letnim) minimalną dawkę materiału zarybieniowego – materiał zarybieniowy podano w sztukach w przypadku wylęgu szczupaka, narybku letniego sandacza, wylęgu siei, a w pozostałych przypadkach wielkość zarybienia określona została w kilogramach i wynosiła od 100 kg (węgorz montee) do 1.500 kg (szczupak narybek jesienny),
- minimalną zalecaną częstotliwość dokonywania zarybień – co roku należało zarybiać szczupakiem, węgorzem oraz linem,
- uwagi – jako gatunki priorytetowe w gospodarce zarybieniowej uznano zarybianie szczupakiem i linem, natomiast zarybianie:
 - węgorzem uwarunkowane zostało dostępnością materiału zarybieniowego i możliwościami finansowymi dzierżawcy,
 - sandaczem będzie miało uzasadnienie ekologiczne i ekonomiczne tylko w przypadku niepowodzenia rozrodu naturalnego,
 - wylęgiem siei – w przypadku poprawy stanu środowiska,
 - krocziem karpia dopuszczalne jest w przypadku jezior Wejsunek i Tuchlin, a tołpygą tylko w przypadku jeziora Wejsunek.

(Dowód: akta kontroli str. 28)

Z zalecanych w operacie dziewięciu form rozwojowych materiału zarybieniowego ustalonych dla siedmiu gatunków ryb, Gospodarstwo zarybiało czterema gatunkami ryb w następujących formach rozwojowych: wylęgiem szczupaka, narybkiem jesiennym szczupaka, węgorzem podchowany, krocziem lina, narybkiem letnim sandacza. We wszystkich przypadkach zarybień dokonywano w wielkościach zgodnych z przyjętymi w operacie rybackim.

W badanym okresie nie zarybiano wylęgiem siei, krocziem karpia i tołpygi oraz węgorzem montee, przy czym zgodnie z zapisami operatu rybackiego nie były to gatunki priorytetowe, zaś zarybienia tymi formami ryb miały charakter fakultatywny.

(Dowód: akta kontroli str. 46 - 49)

W badanym okresie wartość zarybień w stosunku do wartości odłowów gospodarczych wynosiła: w 2010 r. – 16,79 %, 2011 r. – 17,64 % oraz w 2012 r. – 19,30 %. Wywiązano się zatem z postanowień umowy dzierżawy, według której Gospodarstwo zobowiązane było do corocznego zarybiania materiałem zarybieniowym o równowartości nie mniejszej niż 15% wartości odławianych ryb.

(Dowód: akta kontroli str. 47)

2.2. Gospodarstwo przestrzegało terminów zarybień poszczególnymi gatunkami ryb. I tak np., zarybianie:

- wylęgiem szczupaka prowadzono w drugiej połowie kwietnia,
- narybkiem letnim sandacza – w ostatniej dekadzie maja,
- narybkiem węgorza – w lipcu,
- krocziem lina i narybkiem jesiennym szczupaka – w okresie październik-listopad.

Corocznie, razem z zestawieniem rocznym za poprzedni rok, Gospodarstwo przekazywało RZGW w Warszawie informacje dotyczące zarybień planowanych w danym roku. W badanym okresie informacje te przekazano 21.02.2010 r., 23.02.2011 r., 16.02.2012 r. i 11.02.2013 r., co było zgodne z wymogami zawartych umów.

(Dowód: akta kontroli str. 50 - 58)

2.3. Analiza wybranych losowo 20 faktur, wystawionych Gospodarstwu przez kontrahentów za materiał zarybieniowy wykazała, że w jednym przypadku materiał ten nie pochodził z dorzecza Wisły. Na podstawie faktury 381/2011 z 15.11.2011 r. zakupiono 300 kg krocza lina, który został wyprodukowany w Karsku

w województwie zachodniopomorskim, tj. w dorzeczu Odry. Według protokołu zarybienia nr 54/2011 materiałem tym zarybiono jezioro Śniardwy, znajdujące się w dorzeczu Wisły.

Z informacji uzyskanej z IRŚ wynika, że w ramach prowadzenia gospodarki rybackiej dopuszczalne jest zarybianie wód obwodów jednego dorzecza materiałem zarybieniowym pochodzącym z innego dorzecza. Zasada ta nie dotyczy gatunków ryb wędrownych, a zwłaszcza dwuśrodowiskowych.

(Dowód: akta kontroli str. 59 - 62)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Gospodarstwa w zbadanym obszarze.

3. Działania na rzecz ochrony rybostanu

Opis stanu faktycznego

3.1. Gospodarstwo nie występowało o ustanowienie obrębów ochronnych w ramach użytkowanego obwodu rybackiego. W operacie rybackim z 2005 r. podano, że również wcześniej na użytkowanych przez gospodarstwo wodach nie zostały ustanowione obręby ochronne.

Dyrektor wyjaśnił, że prowadzona przez Gospodarstwo gospodarka rybacka w pełni zabezpiecza w dzierzawionym obwodzie rybackim ochronę miejsc szczególnie wrażliwych, tzn. miejsc grupowania się ryb, ich zimowania czy miejsc tarliskowych i nie wymaga stosowania specjalnych form ochrony, takich jak ustanawianie obrębów ochronnych.

(Dowód: akta kontroli str. 63)

3.2. Gospodarstwo w okresie 2010-2013 (I półrocze) nie występowało do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie o zezwolenie na odstrzał kormoranów.

Według wyjaśnień dyrektora Gospodarstwa spowodowane było to niską skutecznością odstrzału. W latach 2005-2008 Gospodarstwo uzyskało zgodę na odstrzał 100 sztuk ww. ptaków rocznie, zaś faktycznie odstrzeliwanych było zaledwie po kilka sztuk. Na niską skuteczność odstrzału wpływ miały następujące okoliczności:

- po pierwszej próbie strzelania kormoran nie dawał się podejść,
- strzelanie z dalszej odległości bronią śrutową, ze względu na twarde upierzenie kormorana jest nieskuteczne,
- poniesione duże koszty miały wpływ na nieopłacalność tego rodzaju działań.

(Dowód: akta kontroli str. 64)

3.3. Według danych przedłożonych przez Gospodarstwo kormorany powodują duże straty w prowadzonej gospodarce rybackiej. Kolonia kormoranów na wyspie jeziora Warnołty liczy ok. 10 - 11 tys. ptaków. Biorąc pod uwagę, że: dorosły kormoran zjada dziennie 400 - 500 g ryb, kormorany przebywają w kolonii od 200 do 250 dni rocznie (tj. w okresie gdy na jeziorze nie ma pokrywy lodowej), szacowane straty w rybostanie powodowane przez tę kolonię wynoszą co najmniej 800.000 kg ryb rocznie, tj. ponad dwukrotnie więcej niż całkowite połowy Gospodarstwa odnotowane w okresie objętym kontrolą. Ponadto, ryby zjadane przez kormorany mają z reguły 5 - 10 cm długości, a więc są to osobniki niewymiarowe, które nie przystąpiły jeszcze do tarła.

Z powyższych względów Gospodarstwo podjęło, wraz z innymi podmiotami, działania zmierzające do ograniczenia populacji kormorana. Od 2012 r. Lokalna Grupa Rybacka „Mazurskie Morze”, której Gospodarstwo jest członkiem,

realizuje (we współpracy z IRS) projekt mający na celu ograniczenie liczebności kormorana, poprzez wyzębienie jaj w okresie lęgowym, a co za tym idzie zmniejszenie w kolonii na jeziorze Warnoły wielkości przyrostu populacji tych ptaków.

(Dowód: akta kontroli str. 65 - 70)

Przedstawiciele gospodarstwa brali również udział w następujących konferencjach i warsztatach dotyczących zagadnień związanych z kormoranami:

- międzynarodowej konferencji dotyczącej kormorana, zorganizowanej w 2012 r. przez Morski Instytut Rybacki w Gdyni,
- warsztatach dotyczących tworzenia strategii gospodarowania populacją kormorana w Polsce, zorganizowanych przez Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

(Dowód: akta kontroli str. 65 - 70)

3.4. Gospodarstwo w badanym okresie zatrudniało dwóch pracowników wykonujących zadania strażników rybackich. Koszty poniesione na działalność strażników wyniosły: w 2010 r. – 67.627 zł ogółem, w tym płace z pochodnymi 51.889 zł, w 2011 r. odpowiednio 74.100 zł i 55.013 zł, 2012 r. – 77.544 zł i 59.234 zł oraz I półrocze 2013 r. – 34.593 zł i 28.657 zł.

Pozostałe koszty stanowiły: eksploatacja łodzi i samochodu „Polonez”, umundurowanie i szkolenia. Jeden z tych pracowników był jednocześnie w niepełnym wymiarze godzin (0,25 etatu) strażnikiem Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie („PSR”).

W wyjaśnieniu w sprawie zatrudniania (w niepełnym wymiarze czasu pracy) pracownika wykonującego zadania strażnika rybackiego, dyrektor Gospodarstwa podał m.in., że po zmianach administracyjnych w 1998 r. PSR nie była w stanie, z powodu braku środków, prowadzić we właściwy sposób kontroli na wszystkich wodach. Jezioro Śniardwy kontrolowane było przez strażników państwowych jedynie kilka razy w roku, co groziło rozwojem kłusownictwa. Z tego powodu zaczęto szukać rozwiązania, które zapewniłoby właściwy nadzór nad dzierzawionymi wodami, a jednocześnie nie pociągałoby za sobą wydatkowania dużych środków z budżetu państwa. Ustalono, że po odpowiednim przeszkoleniu, jeden z pracowników gospodarstwa, zostanie zatrudniony na ¼ etatu jako strażnik PSR. Rozwiązanie to przyniosło korzyści obu stronom. Strażnikom zatrudnionym w gospodarstwach rybackich dało uprawnienia pozwalające na prowadzenie kontroli w sposób kompletny, zaś nabycie statusu urzędnika państwowego zapewniło znacznie większe bezpieczeństwo w trakcie kontroli. Gospodarstwa natomiast z własnych środków pokrywają koszty utrzymania straży, co ogranicza wydatki środków publicznych.

(Dowód: akta kontroli str. 71 - 76)

3.5. Gospodarstwo nie ubiegało się o dofinansowanie działań ochronnych z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie („WFOŚiGW”). Niepodejmowanie działań w tym kierunku spowodowane faktem, iż WFOŚiGW w Olsztynie nie dofinansowuje działań ochronnych prowadzonych przez podmioty prywatne. Ponieważ w innych województwach podmioty prywatne mogą ubiegać się o dofinansowanie przedsięwzięć środkami tego Funduszu, Gospodarstwo planuje złożyć do WFOŚiGW w Olsztynie wnioski o dofinansowanie zarybień, a w przypadku negatywnego ich rozpatrzenia wystąpić na drogę sądową w celu wyjaśnienia podstaw odmowy dofinansowania.

(Dowód: akta kontroli str. 63)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Gospodarstwa w zbadanym obszarze.

Opis stanu faktycznego

4. Sprzedaż zezwoleń na amatorski połów ryb

4.1. W okresie 2010 – 2013 (I półrocze) sprzedano ogółem 100.194 zezwolenia na amatorski połów ryb, z tego 99.401 zezwoleń jednodniowych i okresowych (na 14 dni, 7 dni i 3 dni) oraz 793 zezwolenia na cały sezon (na wędkowanie z brzegu – na okres od 1.04. do 30.11. i wędkowanie z łodzi – na okres od 1.06. do 30.11.). Wartość sprzedanych zezwoleń wyniosła łącznie 1.425.488,94 zł, z tego 1.204.243,85 zł – zezwolenia jednodniowe i okresowe i 221.245,09 zł – zezwolenia na cały sezon. W poszczególnych latach badanego okresu liczba oraz wartość sprzedanych zezwoleń wynosiła:

- w 2010 r. – 26.050 zezwoleń na kwotę 347.782,96 zł,
- w 2011 r. – 29.732 zezwolenia na kwotę 412.062,67 zł,
- w 2012 r. – 21.460 zezwoleń o łącznej wartości 347.032,50 zł,
- w I półroczu 2013 r. – 22.952 zezwolenia na kwotę 318.610,81 zł.

(Dowód: akta kontroli str. 77)

4.2. W wydawanych zezwoleniach zawarto następujące informacje:

- posiadacz zezwolenia jest zobowiązany do wędkowania zgodnie z przepisami ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. z 1999 r. Nr 66, poz. 750 ze zm.), rozporządzenia w sprawie połowu ryb oraz „Regulaminu amatorskiego połowu ryb Polskiego Związku Wędkarskiego”,
- wymiary gospodarcze dla szczupaka wynoszą 1,0 kg, sandacza – 1,0 kg, lina – 0,5 kg, węgorza – 0,5 kg oraz dla płoci i okonia wymiar ochronny – 15 cm,
- w przypadku naruszenia warunków zezwolenia może być ono cofnięte bez odszkodowania,
- wędkarz łowiący ryby ma bezwzględny obowiązek poddać się kontroli Państwowej Straży Rybackiej, Policji, Społecznej Straży Rybackiej, pracowników Gospodarstwa oraz osób upoważnionych przez Gospodarstwo,
- wędkowanie dozwolone jest od wschodu do zachodu słońca,
- obowiązuje całkowity zakaz używania zanęt wędkarskich.

(Dowód: akta kontroli str. 78)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Gospodarstwa w zbadanym obszarze.

5. Dokumentacja gospodarki rybackiej i obowiązki sprawozdawcze

Opis stanu faktycznego

5.1. Gospodarstwo w badanym okresie prowadziło dokumentację wymaganą obowiązującymi rozporządzeniami w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji gospodarki rybackiej⁴, tj. protokoły zarybień, protokoły połowu ryb i raków, księgi gospodarcze i zestawienia roczne. Prowadzono ją zgodnie ze wzorami określonymi w tych rozporządzeniach. Wpisów w dokumentacji dokonywano w języku polskim, czytelnie, w sposób trwały (za pomocą długopisu lub pióra).

Ustalone nieprawidłowości

W księdze gospodarczej jeziora Śniardwy błędne wpisy dotyczące wielkości połowów w 2011 r. i 2012 r. poprawione zostały bez zachowania czytelności zapisu poprawianego, podczas gdy zgodnie z wymogami § 3 ust. 5 rozporządzenia z dnia 30 września 2003 r. (obowiązującego do 28 listopada 2012 r.) błędy w dokumentacji

⁴ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 września 2003 r. w sprawie dokumentacji prowadzonej przez uprawnionego do rybactwa (Dz. U. z 2003 r. Nr 180, poz. 1766 ze zm.) - *obowiązywało do 28 listopada 2012 r. oraz rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji gospodarki rybackiej (Dz. U. z 2013 r., poz. 326) – obowiązuje od 9 marca 2013 r.*

gospodarki rybackiej poprawia się poprzez skreślenie dotychczasowej treści i wpisanie nowej, z zachowaniem czytelności błędnego zapisu.

W sprawie tej Dyrektor Gospodarstwa wyjaśnił, że niewłaściwe naniesienie poprawek w księdze gospodarczej jeziora Śniardwy w latach 2011 – 2012 było spowodowane przeoczeniem, a według stanu na 10.10.2013 r. poprawki te naniesione zostały w sposób właściwy.

(Dowód: akta kontroli str. 82 - 93, 149 - 151)

5.2. Protokoły połowu ryb i raków oraz protokoły zarybień przechowywane były w sposób określony w ww. rozporządzeniach. Zawierały one dane dotyczące m.in.:

- gatunków odłowionych ryb, sortymentu, rodzaju i wielkości połowu (kg),
- miejsc wprowadzenia materiału zarybieniowego do wód, gatunku, rodzaju i liczby (sztuki lub kilogramy), a także pochodzenia materiału zarybieniowego,
- niewypełnione rubryki w protokołach zarybień dotyczące gatunku, rodzaju, ilości, zdrowotności lub pochodzenia materiału zarybieniowego nie zostały przekreślone, podczas gdy zgodnie z wymogami § 4 ust. 3 rozporządzeń dotyczących dokumentacji gospodarki rybackiej uprawniony do rybactwa przekreśla w sposób trwały niewypełnione ww. rubryki w protokole zarybień, przed podpisaniem tego protokołu. Dyrektor Gospodarstwa wyjaśnił, że w protokołach zarybień, w których niewypełnione rubryki nie były przekreślone w sposób trwały zostało to już poprawione. Mogło to wynikać z przeoczenia.

(Dowód: akta kontroli str. 82 - 93, 149 - 151)

5.3. Gospodarstwo prowadziło księgi gospodarcze w formie pisemnej dla wszystkich siedmiu jezior wchodzących w skład zasadniczego obwodu rybackiego. Zawierały one ewidencje: połowu ryb i raków, amatorskiego połowu ryb oraz zarybień. Dane w tych ewidencjach prowadzone były zgodnie z wymogami §§ 7-9 rozporządzeń w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji rybackiej. Dane dotyczące dokonanych zarybień były zgodne z danymi ujętymi w protokołach zarybień. Dane dotyczące połowów amatorskich były danymi szacunkowymi, wyliczonymi na podstawie: liczby sprzedanych zezwoleń, wielkości połowów gospodarczych uzyskanych przez Gospodarstwo w danym roku oraz opracowań dotyczących amatorskiego połowu ryb, sporządzanych przez Zakład Bioekonomiki Rybactwa IRŚ.

Według stanu na dzień 2.10.2013 r. w księgach gospodarczych nie ujęto danych dotyczących zarybień dokonanych w I półroczu 2013 r., zawartych w protokołach zarybień sporządzonych w tym okresie. Stosownie do § 9 rozporządzenia z dnia 19 lutego 2013 r., w ewidencji zarybień, o której mowa w § 6 ust. 3 pkt 3 tego rozporządzenia uprawniony do rybactwa dokonuje wpisu nie później niż do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym uprawniony do rybactwa dokonał zarybienia.

Dyrektor Gospodarstwa wyjaśnił, że brak stosownych wpisów spowodowany został przeoczeniem. Według stanu na dzień 9.10.2013 r. brakujące wpisy zostały uzupełnione.

(Dowód: akta kontroli str. 94 - 127)

5.4. Sporządzone przez Gospodarstwo zestawienia roczne zawierały m.in. dane dotyczące wielkości połowu ryb i raków, amatorskiego połowu ryb oraz informacje zawarte w protokołach zarybień dotyczące materiału zarybieniowego. Zostały one przekazane RZGW w Warszawie w wymaganym terminie.

(Dowód: akta kontroli str. 128 - 144)

Ustalone
nieprawidłowości

Ustalone
nieprawidłowości

Ustalono
nieprawidłowości

5.5. Stosownie do postanowień art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o rybactwie śródlądowym Gospodarstwo sporządziło i przekazało IRS dane dotyczące prowadzonej przez siebie działalności, w postaci sprawozdań statystycznych RRW-23 za lata 2009, 2010, 2011 i 2012. Zostały one przekazane do IRS w wymaganym terminie.

W ww. sprawozdaniach za lata 2011-2012 Gospodarstwo nie podało danych dotyczących wartości połowów ryb oraz ilości i wartości odłowionych tarlaków.

W sprawie tej dyrektor Gospodarstwa wyjaśnił, że wyliczanie wartości sprzedaży poszczególnych gatunków wymagałyby od Gospodarstwa odsunięcia od normalnych obowiązków przynajmniej jednego pracownika i to na kilka dni oraz stworzenia nowej dokumentacji, wykorzystanej tylko i wyłącznie na potrzeby sprawozdania RRW-23, na co Gospodarstwa nie stać.

Izba zwraca uwagę, że czasochłonność przygotowywania sprawozdania statystycznego nie może uzasadniać sporządzania go niezgodnie ze wzorami obowiązującymi w stosownych przepisach⁵. Należy również podkreślić, że zachowanie jednolitości danych wykazywanych w ww. sprawozdaniach przez wszystkie podmioty uprawnione do rybactwa jest istotne dla uzyskania kompletnych danych zbiorczych, niezbędnych m.in. do właściwego zarządzania rybostanem w jeziorach Skarbu Państwa.

(Dowód: akta kontroli str. 81 i 128 - 144)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność Gospodarstwa w zbadanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶, wnosi o:

1. Terminowe wpisywanie wymaganych danych do ksiąg gospodarczych użytkowanych jezior.
2. Wypełnianie w sprawozdaniach statystycznych RRW-23 wszystkich wymaganych rubryk.
3. Korygowanie błędów w dokumentacji gospodarki rybackiej w sposób wymagany obowiązującymi przepisami.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie.

⁵ W latach 2011 – 2012 były to: rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 2011 r. w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2011 (Dz. U. Nr 83, poz. 453 ze zm.) i rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 marca 2012 r. w sprawie określenia wzorów formularzy sprawozdawczych, objaśnień co do sposobu ich wypełniania oraz wzorów kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2012 (Dz. U. z 2012 r., poz. 446 ze zm.).

⁶ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, dnia 25 października 2013 r.

Kontroler
Jerzy Gomoła
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie
Dyrektor
Wojciech Przywieczerski

.....
podpis